

על תקליטי "קולומוביה"

בחוליה כעין הזית, מוקפת גינה מגד-
לת פרחי נוי, בצפון תל-אביב, חי נחום
נרדי, פסנתרן ומחבר מנגינות, כשהוא
מוקף: פסנתר, ריוואים של כיס (תוצרת
אמריקה), פספונים, תחי נגינה שמורים
בארגז פה, מזוודת מסע של עור, הנוש-
אות חותמות זהב (נרדי, ישראל) ואשה
יפהפיה, שגשאה לפני שלושה חדשים.

מלבד אלה מוקף הפסנתרן רחב-הגרם,
נעים-הפנים, ירוק-העיץ ובעל הבלורית
המשחירה, הערצת רבבות תושבי המדינה,
מוקרי מוסיקה הכולשביטית ברח לפר-
עשרים וחמש שנות חיי האחרונות.

כבר בילדותו (בקיבוץ, שברוסיה) גילה
נרדי, בגיל חמש, נטיות מוסיקליות בול-
טות: נספח לימים שלמים, לראבון הוריו,
לקבצן שהסיע ויבת נגינה ברחובות
העיר, למד את מנגינותיה, החל להשמיע
פזמונות עממיים כשהוא חגור קומקום
(שמצאו באשפה) ששימש לו כלי עזר:
הוף.

תוך שנים מעטות התפרסם כ"ילד
פלא", השתלם בקונסרבטוריה למוסיקה
בקייב, ליהיה אמנים בעלי-שם על הפסנתר.
אחר המהפכה הכולשביטית ברח לפר-
ליו, השתקע בורשה, בה הפך אהוב אנשי
"החלוץ" שהתעתדו לעלות ארצה.

משך שנתיים עסק בחיבור מנגינות
חסידיות, מנגינות ציוניות ("שיר העבר"
דהי", "בין הפרת והחידקל" של ביאליק),
נצטרף לבסוף, ב'1923, לקבוצת חלוצים
שעלתה לארץ, התיישב בתל-אביב, פתח
בסדרת קונצרטים (בעיקר משל שופין),
פנה לעניין חדש: מנגינות עממיות של
עדות הזרח.

אחר חודשי סורים בשכונות תימנים,

וינו, בכך, את המחבר לארצות הברית
מקום אין החברות (בדומה לארצות-
ליות מקפידות במיוחד על תשלומי אחר-
זים אך מרבות, לפחות, בדמי קדימה.
כאשר נודמן בקיץ 1947 לפריס, נוצגו
היישוב בכנס הבינלאומי למוסיקה עממית,
ניצל את ההזדמנות (אחר מספר הופעות
בגדול אולמות הקונצרטים של הכירה
הצרפתית), עבר לארצות הברית, בה נת-
עכב משך השנתיים וחצי הבאות.

בשלב קונצרטי פאר (שנושאם, כמ-
קובל, היה שופין) משלו באולם קרני
בניו-יורק, בהופעות לטובת הקרנות, ההג-
נה, המגבית המאוחדת, התחבב על הציבור
היהודי בניו-יורק (הגדול פי שניים מ-
היהודים בניו-יורק).

כל אנשי המלך

— לראשונה בארבע שנים העניק פא-
רלי, מלך מצרים, אות הצטיינות לנתן
יהודי, הודרו, וחלק, כפיצוי שני אותות
מסדר הנילוס לשני יהודים: לעמנואל
מזרחי באשא, יועץ מנהלת חצר המל-

נחום נרדי ומרים ירון

כות, לפרופסור יעקב בישא, מומי-
חה לאורולוגיה (תורת הציפורים) באוני-
ברסיטת אברהם.
— ד"ר מוחמד מוסרף, ראש ממשלת
אירן מלאים-הפנס, המשיך לתפוס כות-
רות ראשיות בעיתונות העולם, עמודים
פנימיים, שמסרו את תולדות חייו; בי-
ניהם: כאשר ניסה מוסרף, בהתמנותו
בגיל 34 לתת שר האוצר, לטהר את
המנגנון האירני מהולכי בטל על-ידי פי-
טורין סיסטוניים, הוצף מכתבי איום, שהצי-
טינו בכך שנתכבו ברם המאיימים.
— ראש ממשלת דרום-אפריקה, הבורי
(מוצא הולנדי) דניאל מלן, חגג את

אוכלוסיית ישראל היהודית, שנהר בה-
מונים לכל הופעה משלו, כזאת של סווי-
טת המפלה והנצחון, אותה חיבר ליום
העצמאות תש"ט, בה נוכחו שלושים אלף
איש, שנצטופפו במדיסון סקוויר גרדן,
אחר שורת שידורים מגלי הנבי.סי.
(חברת השידור הלאומית), אלבומי נגינה,
עשרות תקליטים וקטעי הערכה במדור
המוסיקה של המכוכד בעיתוני ארצות
הברית, הניו-יורק טיימס, החליט נרדי
לחזור ארצה, ללמוד המציאות החדשה,
שנשתנתה אחר מלחמת העצמאות.
כשהגיע ארצה נדהם משפע השלאגרים
ההולכים שהציפו את הרחוב, מכלי תז-

נחום נרדי, 1951

מכתב למערכת, העמידה על האמת: המ-
חדש — ראש מחלקת ההדרכה, אליה
חיים לסקוב.

— למשך יום אחד נטש סגן אליהף
מיכאל הנגבי את תפקידו החדש, כי-
יורר המשלחת הישראלית לוועדת שביתת
הנשק הסורית-ישראלית, מהר לבאר-שבע,
הספיק להיות ראשון הבוחרים בעיר בה
שרת כמושל צבאי מיום כיבושה.

— מדשה שרת תור והוכיח את יכולתו
הרבה: כאשר נודקק בתום ישיבת כנסת
(בעשר בלילה) להבדיל מכתב דחוף למטה
משיקיפי אום לא מצא את כתבניתו, לא
נסתייע בפקידו הגדולס פוטס (שאינם
עובדים בלילה), ישב למכונת כתיבה, תק-
תק במהירות (שרכשה כעיתונאי דבר)
את הנוסח האנגלי של המכתב.

— אחר שסקרנים גילו כי אנדררי גרן
מיקו, סגן שרי-החץ הסובייטי, רכש
בפאריס ספרי לימוד אנגליים בסך עשר
ליירות, נחפזו להסיק מסקנה (מוקדמת):
יתכן, שרכזות ספרי הלימוד, יגיע לכלל
הבנה, שפה משותפת עם סגני שרי-החץ
של מעצמות המערב, אחר ויחכחי סרק
הנמשכים למעלה ממאה ימים.

— אברהם שרון, התובע את פי-
נויים של ערביי ישראל, חזר וביקש את
העיתונות להבדיל בינו לבין אריה
שרון, אדריכל וראש אגף התיכונן של
ממשלת ישראל, על-ידי פירוט מלא של
שמותיהם הפרטיים. הסיבה: "בהקיים
אריה בניין נאה למופת, זוכה אברהם
במתמאות הרבה, כשאברהם מפסס מא-
מר נפסד, נופל על אריה צל אפל".

נחום נרדי ונעמה נרדי

יום הולדתו ה-77 בצורה משולשת: אשתו
הגישה לו פשטידה מאפה-בית, אנשי
מפלגתו (הלאומנית, שסיסמתה "אפריקה
לאפריקנים") — שולחן כתיבה ותיק עור
שחור, מלך עצמו: הבטחה להינתק סופית
(כדוגמת אייר) מחבר העמים הבריטי:
"אנו הנפוך רפובליקה. אנו חייבים להפוך
רפובליקה".

— אחר שאולו אמצעיו של מלך יוגוס-
לביה המודה, פטר, בן ה-27, ואשתו
אלכסנדרה, הגדולה מקונו בשלוש
שנים, מצאו פרנסה במשרד בניו-יורקי
ליחסי ציבור: המלך ידאג למכירת מכר-
גיות ספורט המלכה — ליצירת שמלות
אופנה.

נחום נרדי, 1921

פרטיים, בוכרים, סתם ספרדים, נידיה
בין אהלי בדחים (כשהוא רכוב על חמור)
גילה תגלית: נערה תימנית צעירה, ברכת
צפירה, נעימת-קול (ומראה). נרדי יצר
מנגינות, שעיבדן בהתאם למוטיבים אר-
צישראלים, מזרחיים (כ"יפה נוף, משוש
תבל רב" של יהודה הלוי) הופיע, בקוצרו
הצלחה רבה, בשורת קונצרטים עם צפי-
רה, אותה נשא, בינתיים, לאשה.

שיתוף הפעולה של המחבר הקייבי
והנערה הירושלמית התבטא במסע הר-
פעות, שארך שלוש שנים, באירופה יאמ-
ריקה, בו נתפרסמו, בהצלחה יתירה,
יצירותיו הראשונות, וכתב אתה, נעמה
(ילידת 1932), ההולכת בדרכי הוריה.

תוך פרסום-ענק שנרכש במסע הוופ-
עות, שכלל דברי שבח מפי פרופסור
אלברט איינשטיין, גאון הפיסיקה מננו
הכינור, והקלטות בארצות הברית, שנמ-
כרו ברבבות ספסים, המשיך נרדי בדרכו,
התמסר לחיבור מנגינות על נושאים אר-
צישראלים: עבודה, עמק, גליל, נגב, ים,
חג וילדים.

השירי מלב אל לב: בינתיים גילה
כשרונות חדשים: שושנה דמארי, חנה
אהרונ, רכש את אהדת הקהל בשירי
עם שלומדו לתינוקות בגן, לתלמידים
בבתי הספר, לצעירים בתנועות הנוער,
מנגינותיו של נרדי ל, כחול של המים,
"תשובה לרב החובל" ושירי ילדים
כ, "אודי-המוד" הפכו נכס עממי.

שתי חברות ההקלטה המקומיות,
"צליל", "קול ציון", הרבו להקליט את
שיריו (בסך הכל: 150), שזכו לתפוצה
גיכרת, הסתפקו בתשלום דמי קדימה פער-
טים: ארבע, חמש לירות לתקליט; הכ-